

Художньо - меморіальний музей О.О.Осміоркіна

*Лауреати обласної премії
у сфері образотворчого мистецтва
та мистецтвознавства
імені Олександра Осміоркіна*

*Сонячна
Малюнок
Степана
Ніколенка*

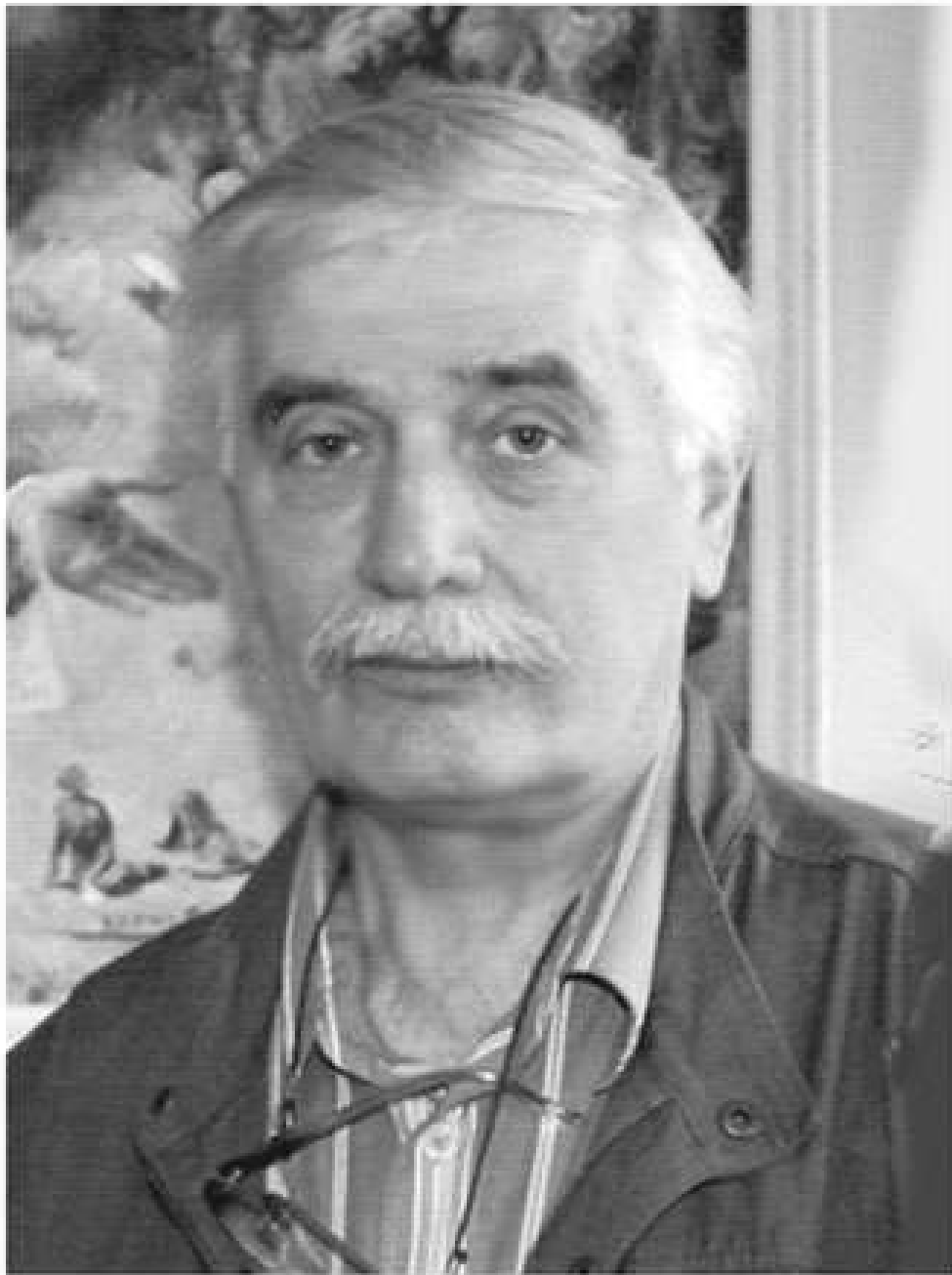

Грибна пора. 2010. Полотно, олія. 62,5x48

Грибная пора. 2010. Холст, масло. 62,5x48

Mushroom time. 2010. Oil on canvas. 62,5x48

**Ніколенко
Степан
Федорович**

Сонячна палітра Степана Ніколенка

«Треба зображати оптимізм, радість, щоб люди вірили в добро, любили людей і світ» - таким є творче кредо художника і педагога, лауреата обласної премії в сфері образотворчого мистецтва та мистецтвознавства імені Олександра Осмьоркіна у 2012 році в номінації «національна традиція» Степана Ніколенка, яке він активно втілює своєю творчістю. Степан Федорович Ніколенко народився 19 квітня 1941 року в м. Олександрії Кіровоградської області. Почесний громадянин міста Олександрії (2008). Любов до творчості йому прищепила мама - вишивальниця, а шлях у мистецтво почався з гуртка малювання при міському палаці піонерів. Пізніше, під час служби в армії, доля звела майбутнього художника зі студентом Краснодарського художнього училища П.Мироновим, у вільний час вони разом ходили на етюди, за можливості штудіювали натуру. В результаті у 1964р. С.Ніколенко вступив на художньо-графічний факультет Краснодарського державного педагогічного інституту. Після отримання диплома у 1968р., залишився викладати на кафедрі рисунка, паралельно працюючи викладачем композиції Краснодарського художнього училища. З 1968р. С.Ніколенко бере участь у республіканських, обласних та міських художніх виставках. Організовує персональні вернісажі своїх творів. В 1972р. повертається до рідного міста. Спочатку рік працює викладачем наочної агітації Олександрійського культосвітнього училища, а з 1973р. зголошується на пропозицію очолити новостворювану Олександрійську дитячу художню школу, фактично ставши її фундатором і першим директором, пропрацює на цій посаді до 2012р. Багато з вихованців його школи стали професійними митцями та викладачами. Нині Степан Ніколенко є викладачем Олександрійського коледжу культури і мистецтв, поєднуючи педагогічну діяльність з творчою працею.

Художник реалістичної манери, захоплений імпресіонізмом, він виявляє свій погляд на світ через класичні жанри пейзажу, натюрморту, портрету, сюжетної композиції, що вирізняють його оригінальну мистецьку мову вдумливого і в той же час емоційного майстра живопису. В його краєвидах талант спостерігача поєднується з особистими роздумами над вічними питаннями людського життя. Мовою фарб він захоплено розповідає про музику сонячних переливів світла «Літнього вечора» у корабельних доках, щиро ділиться ліричним настроєм осені в картині «Грибна пора». Дивовижною теплотою почуттів насичений твір «Сутінки». Поступово сідає сонце і заходить за горизонт. Закінчився ще один трудовий, сповнений гамірного шуму, день. Тракторист на березі запруди може більше нікуди не поспішати, бо тепер він і не тракторист зовсім - складова задимленої машинерії, тепер він просто людина, у якої знову з'явилося право вести тиху розмову з водою і деревами, землею і небом, невід'ємною частиною яких вона є, була і залишиться назавжди. Не оминає художник і тему рідного міста Олександрії. В численних етюдах та графічних доробках демонструючи яскраві миттєвості його сучасного життя («Сонячний день», «Квітень») та історичної минувщини («Будинок Піщевича», «До театру»). Пам'ятними залишаться для міста й монументальні роботи майстра - панно на Будинку культури шахти «Світлопільська», оформлення приміщення дитячої бібліотеки ім. Юрія Гагаріна, розписи та ікони Покровської церкви та церкви Св. Анастасії і Феодора в Олександрії, церкви Петра і Павла в Кропивницькому. Однією з яскравих рис С.Ніколенка є романтизм, який виявляється як в його поетичних натюрмортах, так і в жанрових та портретних композиціях. В картинах «Портрет А.Ф.Худякової», «Портрет Абажея», «Онук. Луї-Антон», «Молитва», «Ангел-охоронець» - художник часто застосовує фільмо-графічні прийоми,

поєднуючи сюжети різного часу життя в єдиний калейдоскоп, що наочно, кадр за кадром, розкривають образ героя. Так, символічністю вражає композиція «Поклик степу» - тонка лінія горизонту ділить простір на Землю і Небо, неначе в пошуках мрії мчить по степу на коні маленький хлопчик, а хмари над ним, перевтілюючись в образи героїв минулого, вказують шлях крізь звияги і трагедії до надії очікуваного оновлення.

Споглядаючи картини Степана Ніколенка, ми неначе рухаємося в потоках сонячного світла, поступово єднаючи ідеї художника зі своїми особистими емоціями, поки не відбудеться диво появи пульсуючого у просторі образу.

*Надеждін Андрій, мистецтвознавець,
заслужений художник України
провідний науковий співробітник
художньо-меморіального музею О.О.Ос്മьоркіна*

Кліссон. Нотр-Дам. 2003. Папір, олівець. 30x40

Кліссон. Нотр-Дам. 2003. Бумага, карандаш. 30x40

Clisson. Notre-Dame. 2003. Pencil on paper. 30x40

Будинок Піщевича. 2008. Папір, сажина. 44x27

Дом Писчевича. 2008. Бумага, сажа. 44x27

Pishchevich's house. 2008. Red chalk on paper. 44x27

Літній вечір. 1984. Полотно, олія. 73x71

Летний вечер. 1984. Холст, масло. 73x71

Summer evening. 1984. Oil on canvas. 73x71

Сутінки. 1983. Полотно, олія. 66x86

Сумерки. 1983. Холст, масло. 66x86

Dusk. 1983. Oil on canvas. 66x86

Натюрморт. Ніжність. 2010. Картон, олія. 51x41
Натюрморт. Нежность. 2010. Картон, масло. 51x41
Still life. Tenderness. 2010. Oil on cardboard. 51x41

Портрет дружини. 2003. Полотно, олія. 70x56
Портрет жєны. 2003. Холст, масло. 70x56
Wife's portrait. 2003. Oil on canvas. 70x56

Портрет А.Ф.Худяковой. 2005. Полотно, олія. 96 x 106
Портрет А.Ф.Худяковой. 2005. Холст, масло. 96 x 106
Portrait of A.F.Khudiakova. 2005. Oil on canvas. 96x106

Онук. Луї-Антон. 2010. Полотно, олія. 102x71
Внук. Луи-Антон. 2008. Холст, масло. 102x71
Grandson Louie-Anton. 2008. Oil on canvas. 102x71

Олена. 1985. Полотно, олія. 69x49

Лена. 1985. Холст, масло. 69x49

Lena. 1985. Oil on canvas. 69x49

Хризантеми. 2002. Полотно, олія. 66x52

Хризантеми. 2002. Холст, масло. 66x52

Chrysanthemums. 2002. Oil on canvas. 66x52

Поклик степу. 1996. Полотно, олія. 100x139

Зов степи. 1996. Холст, масло. 100x139

Call of steppe. 1996. Oil on canvas. 100x139

Коваль. 1990. Полотно, олія. 81,5x67

Кузнец. 1990. Холст, масло. 81,5x67

Farrier. 1990. Oil on canvas. 81,5x67

Портрет Абажея. 2011. Полотно, олія. 96x67

Портрет Абажея. 2011. Холст, масло. 96x67

Portrait of Abazhej. 2011. Oil on canvas. 96x67

Бабусин стіл. 2018. Полотно, олія. 50x60

Бабушкин стол. 2018. Холст, масло. 50x60

Grandmother's table. 2018. Oil on canvas. 50x60

Декоративно-монументальне панно на фасаді будинку культури «Світлопільський», Олександрія, 1975.
Декоративно-монументальное панно на фасаде дворца культуры «Светлопольский», Александрия, 1975.
Decorative and monumental panel on the façade of Palace of Culture "Svitlopilskii". Oleksandriia, 1975.

Іконостас Свято-Покровського кафедрального собору в м. Олександрії.
Иконостас Свято-Покровского кафедрального собора в г. Александрии.
Iconostasis of St.Pokrovskii Cathedral in the town of Oleksandriia.

Nikolenko Stepan Fedorovich

Born on April 19, 1941 in the town of Oleksandriia Kirovohrad region.

Painter.

Freeman of Oleksandriia Kirovohrad region (2008).

Laureate of Regional Award in fine arts and study of art named after Oleksandr Osmerkin in the nomination "national tradition" (2012).

Graduated from Krasnodar State Pedagogical Institute, the Department of fine arts and graphic art (1968).

Lecturer of the Department of fine arts and graphic art of Krasnodar State Pedagogical Institute and Krasnodar Art College (1968-1972).

Director of Oleksandriia Children's Art School (1973-2012).

Lecturer of Oleksandriia College of Culture and Arts (from 2012).

Participant of krai, republican, all-Ukrainian, regional and town art group and personal exhibitions (from 1968).

In his work gives preference to realistic manner, expressing his world view in still life, landscape and portrait.

Monumental works are also considered to be significant:

decorative panel on the façade of Palace of Culture "Svitlopolskii" and

setting of Children's Library named after Yu.Haharin in Oleksandriia Kirovohrad region,

murals of cathedrals and churches.

Works are kept in Kirovohrad Regional Art Museum, O.O.Osmerkin Art-Memorial Museum,

Oleksandriia Local History Museum, private collections in Ukraine and abroad.

Лауреати премії С.Ф.Ніколенко та Л.В.Бабенко з головою Кіровоградської обласної ради М.М.Ковальчуком під час урочистостей з нагоди вручення обласної премії в сфері образотворчого мистецтва та мистецтвознавства імені Олександра Осмеркіна в меморіальному залі музею, 8 грудня 2012р.

Николенко Степан Федорович

Родился 19 апреля 1941г. в г. Александрии Кировоградской области.

Живописец.

Почетный гражданин города Александрии Кировоградской области (2008).

Лауреат областной премии в сфере изобразительного искусства и искусствоведения имени Александра Осмеркина в номинации «национальная традиция» (2012).

Закончил Краснодарский государственный педагогический институт, художественно-графический факультет (1968).

Преподаватель кафедры рисунка, художественно-графического факультета Краснодарского государственного педагогического института и композиции Краснодарского художественного училища (1968-1972).

Директор Александрийской детской художественной школы (1973-2012).

Преподаватель Александрийского колледжа культуры и искусств (с 2012).

Участник краевых, республиканских, всеукраинских, областных и городских художественных групповых и персональных выставок (с 1968).

В творчестве отдает предпочтение реалистичной манере исполнения, ярко выражая свое мировосприятие в натюрморте, пейзаже и портрете.

Значимыми являются и монументальные произведения: декоративное панно на фасаде дворца культуры «Светлопольский» и оформление детской библиотеки им. Ю.Гагарина в г. Александрии, росписи соборов и церквей.

Работы находятся в Кировоградском областном художественном музее, художественно-мемориальном музее А.А.Осмеркина, Александрийском краеведческом музее, частных коллекциях в Украине и за рубежом.

*Майстер-клас художника С.Ф.Николенка
в Олександрійському коледжі культури та мистецтв, 2015.*

*Науково-мистецьке музейне видання
«Сонячна палітра Степана Ніколенка»
із серії каталогів
«Лауреати обласної премії в сфері образотворчого
мистецтва та мистецтвознавства імені Олександра Осмьоркіна».*

*Премія заснована Кіровоградською обласною радою в 2005р.,
присуджується у трьох номінаціях:
«національна традиція», «новітні спрямування»,
«мистецтвознавство та історія мистецтв»,
вручається в художньо-меморіальному музеї О.О.Осмьоркіна
щорічно 8 грудня в день народження митця.*

*У виданні використані репродукції творів С.Ф.Ніколенка з колекцій:
Кіровоградського обласного художнього музею,
Художньо-меморіального музею О.О.Осмьоркіна,
Олександрійського краєзнавчого музею
та з авторського зібрання.*

На першій сторінці обкладинки:

Ніколенко С.Ф. Квітець, 2005. Полотно, олія. 65x51;

на останній:

Ніколенко С.Ф. Білі лілеї, 2017. Полотно, олія. 58x41

*Автор вступної статті, упорядник, дизайн - провідний науковий співробітник,
мистецтвознавець, заслужений художник України А.М.Надеждин.*

Переклад англійською мовою - науковий співробітник музею А.Ю.Самохвал.

*Затверджено на засіданні науково-методичної ради
художньо-меморіального музею О.О.Осмьоркіна
(Протокол №6 від 02.05.2018р.)*

© Художньо-меморіальний музей О.О.Осмьоркіна

Кропивницький - 2018 рік

Наклад 50 прим.

Під вечір. Венеція. 2016. Полотно, олія. 60x40
К вечеру. Венеція. 2016. Полотно, олія. 60x40
By the evening, Venice. 2016. Oil on canvas. 60x40

